

Rapport

Klacht

Zie onder *bevindingen of volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Beoordeling

Zie onder *bevindingen of volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Conclusie

Zie onder *bevindingen of volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Onderzoek

Zie onder *bevindingen of volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Bevindingen Klacht

Verzoekster klaagt over de gang van zaken rond het toekennen van de kinderkorting 2006. Meer concreet klaagt zij erover dat de Belastingdienst/Noord de kinderkorting alsnog aan haar ex-echtgenoot heeft toegekend en uitbetaald, nadat op hun gezamenlijk verzoek de korting eerder als voorlopige teruggaaf aan verzoekster was uitbetaald. Zij begrijpt niet waarom haar ex-echtgenoot eenzijdig op hun gezamenlijke keuze terug mocht komen.

Feiten

Verzoekster vroeg op 22 augustus 2005 in haar aangifte inkomstenbelasting 2004 om toepassing van de kinderkorting. Haar toenmalige partner had de aangifte meeondertekend. De Belastingdienst betaalde daarop de kinderkorting 2004 op 8 november 2005 aan verzoekster uit. Met ingang van januari 2006 ontving verzoekster de kinderkorting 2006 maandelijks als voorlopige teruggaaf. In 2007 gingen beide partners uit elkaar. Bij zijn aangifte 2006 claimde de ex-partner de kinderkorting. De Belastingdienst kende de kinderkorting 2006 definitief toe aan de ex-partner en vorderde van verzoekster de al aan haar betaalde kinderkorting terug. Verzoekster maakte buiten de zes weken termijn bezwaar. Nadat de Belastingdienst op 16 januari 2009 haar te late bezwaar als verzoek om ambtshalve herziening afwees, richtte verzoekster zich op 8 juni 2009 tot de Nationale ombudsman.

Op de beschikking voorlopige teruggaaf 2006 die verzoekster ontving stond vermeld dat de uitbetaling een voorlopig karakter had.

Visie verzoekster

Verzoekster wees er op dat haar ex-echtgenoot in 2005 ermee had ingestemd om de kinderkorting aan haar uit te laten betalen. Het is dan in haar ogen niet juist dat hij later eenzijdig op die keuze terug kon komen en zonder haar instemming kon bepalen aan wie de kinderkorting 2006 toekomt. Dit strookt volgens haar ook niet met de gelijke behandeling van man en vrouw.

Voorts begrijpt verzoekster niet waarom de Belastingdienst automatisch kinderkorting 2006 aan haar heeft uitbetaald, als zij daarop volgens dezelfde dienst geen recht had.

Visie Belastingdienst

De Belastingdienst liet de Nationale ombudsman in zijn brief van 19 april 2010 weten dat de kinderkorting 2006 via een voorlopige aanslag (dagtekening 16 januari 2006) aan verzoekster was uitbetaald. Daarbij werd uitgegaan van de meest recente gegevens zoals verzoekster die in haar aangifte op 25 augustus 2005 had ingediend. De Belastingdienst geeft aan dat verzoekster en haar ex-echtgenoot in deze aangifte gezamenlijk hadden verzocht de kinderkorting 2004 aan verzoekster toe te kennen. Hiervoor hadden beide de aangifte ondertekend.

De Belastingdienst wees erop dat volgens de wet alleen de partner met het hoogste verzamelinkomen recht had op kinderkorting (mits voldaan aan een aantal eisen). In het geval van verzoekster was dat tot en met 2006 haar ex-echtgenoot. De door verzoekster ervaren ongelijke behandeling vloeide volgens de Belastingdienst rechtstreeks voort uit de (fiscale) wet. Dezelfde wet gaf de mogelijkheid om de kinderkorting aan de minst verdienende partner toe te kennen. Zo een verzoek moest dan door beide partners zijn ondertekend en ieder jaar opnieuw worden gedaan. Volgens de Belastingdienst bleek dit overduidelijk uit de toelichting bij de aangifte.

De Belastingdienst gaf aan dat bij de aangifte over 2006 geen door beide partners ondertekend verzoek was gedaan om de kinderkorting aan verzoekster over te dragen.

Oordeel van de Nationale ombudsman

1. Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat een bestuursorgaan relevante informatie actief verstrekt. Dit betekent onder meer dat een bestuursorgaan bij aanvragen van bijvoorbeeld financiële tegemoetkomingen over de voorwaarden duidelijke informatie geeft, zodat betrokken burgers (kunnen) weten waar ze aan toe zijn.

2. De kinderkorting was tot 2007 een heffingskorting op de inkomstenbelasting en kwam volgens de wet alleen toe aan de fiscale partner met het hoogste inkomen. De korting kon ieder jaar aan de minst verdienende partner worden overgedragen, indien de kostwinner daarmee instemde. De instemming moest blijken uit een gezamenlijk ondertekende aangifte (zie achtergrond onder 1, 3 en 4).

3. Verzoekster was in 2004 de minst verdienende partner. Zij had samen met haar toenmalige echtgenoot verzocht om de kinderkorting 2004 aan haar uit te betalen. Beide hadden hiertoe de aangifte inkomstenbelasting 2004 ondertekend. Hiermee was het recht op de kinderkorting 2004 op juiste wijze aan verzoekster overgedragen en uitbetaald.

4. De toelichting bij de aangifte 2004 (zie achtergrond onder 3) informeerde over het recht op de kinderkorting zoals onder punt twee beschreven. Nu verzoekster de aangifte had ondertekend, moet het er voor worden gehouden dat zij hiervan op de hoogte was, althans hiervan op de hoogte had kunnen zijn. Ook had verzoekster in de toelichting kunnen lezen dat het recht op kinderkorting via de wet gekoppeld was aan de hoogte van het inkomen en niet aan het zijn van vrouw of man.

5. De Belastingdienst kende in december 2005 verzoekster een voorlopige teruggaaf kinderkorting 2006 toe. Hierbij werd uitgegaan van de meest recente gegevens (zie achtergrond onder 2). Dat waren de gegevens die verzoekster voor haar aangifte 2004 in augustus 2005 had aangedragen. Dit is een gebruikelijke en geaccepteerde werkwijze van de Belastingdienst. De Belastingdienst heeft daarom in de ogen van de Nationale ombudsman niet onjuist gehandeld, door de kinderkorting 2006 voorlopig aan verzoekster uit te betalen. Ook had verzoekster op dat moment redelijkerwijs met de mogelijkheid rekening moeten houden dat zij later de kinderkorting terug zou moeten betalen, indien de benodigde instemming van haar ex-partner ontbrak. Dit omdat de beschikking expliciet vermeldde dat de uitbetaling een voorlopig karakter had en omdat verzoekster het lagere verzamelinkomen had. Hierbij wordt betrokken dat onder punt vier is overwogen dat verzoekster op de hoogte was dan wel had behoren te zijn van de geldende regels over het recht op kinderkorting.

6. Toen verzoekster aangifte deed voor 2006 had zij via de toelichting (zie achtergrond onder 4) kunnen weten, dat wederom een handtekening van haar ex-partner nodig was om ook de kinderkorting 2006 (definitief) aan haar over te dragen. Onweersproken is dat een gezamenlijk verzoek voor 2006 ontbrak.

Gelet op het voorgaande stelt de Nationale ombudsman vast dat de Belastingdienst bij het voorlopig uitbetalen van de kinderkorting 2006 verzoekster goed heeft geïnformeerd over de voorwaarden waaronder ze recht had op kinderkorting. Het kan de Belastingdienst niet worden verweten dat de voormalige echtgenoot na de scheiding ervan heeft afgezien om zijn recht op de kinderkorting 2006 (definitief) aan verzoekster over te dragen. Dit betekent dat verzoekster alleen de mogelijkheid resteert te trachten met haar ex-echtgenoot tot een vergelijk te komen in de onderlinge toedeling van de kinderkorting 2006.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Belastingdienst is niet gegrond.

Slotbeschouwing

De Belastingdienst legt voorlopige aanslagen op via de automatische voorlopige aanslagregeling (hierna: AVAR). De AVAR werkt met de meest recente gegevens die de Belastingdienst kent. Dat zijn veelal de gegevens die een burger bij de aangifte voor het voorafgaande jaar heeft aangedragen. Verwacht de burger daarin een teruggaaf, dan kent de AVAR deze teruggaaf voorlopig toe voor het volgende kalenderjaar. Uitgangspunt daarbij is een ongewijzigde situatie of een tijdige melding van gewijzigde omstandigheden.

Het doel van de kinderkorting was om gezinnen met een laag inkomen en met (jonge) kinderen extra financieel te ondersteunen. In dit geval was de kinderkorting 2006 automatisch (voorlopig) aan de moeder uitbetaald en kwam, naar mag worden aangenomen, ten goede aan het gezin (en het kind). In 2007 viel het gezin uit elkaar en bleef het kind bij de moeder. Vervolgens claimde en kreeg de vader de kinderkorting 2006 en moest de moeder de korting terugbetalen. Op dat moment was de kinderkorting geen tegemoetkoming maar een extra financiële last voor moeder en kind.

De AVAR lijkt minder geschikt als van tevoren vaststaat dat bij de uiteindelijke aanslagregeling expliciete toestemming van de partner nodig is voor het definitief ontvangen van een korting. Met de AVAR legt de Belastingdienst in een geval als het onderhavige het risico van de uitbetaling volledig bij de (voorlopige) ontvanger van de korting neer: de minst verdienende ouder, in dit geval de moeder. Dit kan onder omstandigheden als de onderhavige spanning geven met het doel van de korting, te weten extra financiële steun voor het gezin met kind. Immers, het wordt dan afhankelijk van de handelwijze van de meest verdienende ouder in hoeverre uiteindelijk de al genoten korting het gezin ten goede is gekomen dan wel door die ouder alleen wordt genoten.

De kinderkorting is in 2008 vervangen door de kindertoeslag en in 2009 door het kindgebonden budget. Daarmee is de financiële steun aan ouders met een laag inkomen

uit de fiscaliteit gehaald en ondergebracht binnen het (uitgaven)kader van de sociale zekerheid. Het toekennen en uitbetalen van deze tegemoetkoming valt nu onder het regime van de inkomensafhankelijke regelingen. Hierop is de AVAR niet van toepassing.

Onderzoek

Op 17 juni 2009 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van verzoekster met een klacht over een gedraging van de Belastingdienst/Noord. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van het Ministerie van Financiën, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de Belastingdienst verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tijdens het onderzoek kregen de Belastingdienst en verzoekster de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren. Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De Belastingdienst deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Verzoekster gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Verzoekschrift aan de Nationale ombudsman van 8 juni 2009.
2. Brief van de Belastingdienst aan de Nationale ombudsman van 19 april 2010.
3. Brief van verzoekster aan de Nationale ombudsman van 24 mei 2010.
4. Verschillende telefoongesprekken met verzoekster en de Belastingdienst.
5. Aanvullende stukken van de Belastingdienst ontvangen op 29 juli 2010.

Achtergrond

1. Wet Inkomstenbelasting 2001 (geldend op 1 januari 2006)

Artikel 8.12. Kinderkorting

1. De kinderkorting geldt voor de belastingplichtige indien:

a. in het kalenderjaar gedurende meer dan zes maanden tot zijn huishouden een *kind* behoort dat in belangrijke mate door hem of zijn *partner* wordt onderhouden en dat bij de aanvang van het kalenderjaar de leeftijd van 18 jaar niet heeft bereikt en gedurende die tijd op hetzelfde woonadres als de belastingplichtige of zijn partner staat ingeschreven in de basisadministratie persoonsgegevens en

b. het gezamenlijk verzamelinkomen van de belastingplichtige en zijn partner minder bedraagt dan € 44 034.

2. De kinderkorting bedraagt:

a. bij een gezamenlijk verzamelinkomen van de belastingplichtige en zijn partner van niet meer dan € 28 521: € 892;

b. bij een gezamenlijk verzamelinkomen van meer dan € 28 521: € 892, verminderd met 5,75% van het verschil tussen het gezamenlijke verzamelinkomen en € 28 521.

3. Indien de belastingplichtige een partner heeft geldt de kinderkorting alleen voor de belastingplichtige met het hoogste verzamelinkomen. Indien het verzamelinkomen van de belastingplichtige gelijk is aan dat van zijn partner geldt de kinderkorting alleen voor de oudste belastingplichtige. Op gezamenlijk verzoek van deze belastingplichtige en zijn partner, wordt het bedrag van de kinderkorting toegekend aan de partner van die belastingplichtige. Op het verzoek kan niet worden teruggekomen.

4. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder partner mede verstaan een in artikel 3.91, tweede lid, onderdeel b, 2° tot en met 5° bedoelde verbonden persoon.

5. Indien uitsluitend als gevolg van het overlijden in het kalenderjaar van de belastingplichtige dan wel van een in het eerste lid bedoeld kind niet voldaan wordt aan de in dat lid bedoelde termijn van zes maanden, wordt voor de toepassing van dit artikel, met betrekking tot dat jaar wel geacht te zijn voldaan aan die termijn.

2. Algemene wet inzake rijksbelastingen (geldend op 1 januari 2006)

Artikel 13

1. Ingeval de grootte van de belastingschuld eerst kan worden vastgesteld na afloop van het tijdvak waarover de belasting wordt geheven, kan de inspecteur volgens bij ministeriële regeling te stellen regels aan de belastingplichtige een voorlopige aanslag opleggen tot ten hoogste het bedrag waarop de aanslag, met toepassing van de in artikel 15 voorgeschreven verrekening van de voorlopige aanslagen en de in de belastingwet aangewezen voorheffingen, vermoedelijk zal worden vastgesteld. Een voorlopige aanslag tot een positief bedrag wordt niet vastgesteld voor de aanvang van het tijdvak waarover de belasting wordt geheven.

2. Een voorlopige aanslag tot een negatief bedrag die voor of in de loop van het tijdvak wordt vastgesteld, wordt aangeduid als voorlopige teruggaaf.

3. Een voorlopige aanslag kan, met inachtneming van de vorige leden, door een of meer voorlopige aanslagen worden aangevuld.

3. Toelichting aangifte inkomstenbelasting 2004, pagina 35

"...

33. Als u in 2004 kinderen had jonger dan 27 jaar

Had u of uw fiscale partner in 2004 kinderen jonger dan 27 jaar die tot uw huishouden behoorden? Dan heeft u of uw fiscale partner waarschijnlijk recht op heffingskortingen op

uw inkomstenbelasting en premie volksverzekeringen.

U kunt recht hebben op volgende heffingskortingen:

- kinderkorting;
- aanvullende kinderkorting;

(...)

Als u in 2004 een fiscale partner had, dan geldt de (aanvullende) kinderkorting alleen voor de fiscale partner met het hoogste verzamelinkomen. Heeft u een lager verzamelinkomen dan uw fiscale partner en wilt u dat de kinderkorting toch voor u geldt in plaats van voor uw fiscale partner? Dan kunt u samen met uw fiscale partner hierom verzoeken in uw aangifte. Uw fiscale partner moet dan een handtekening plaatsen op het voorblad van uw aangifte.

..."

4. Toelichting aangifte inkomstenbelasting 2006, pagina 41

"...

37. Als u in 2006 kinderen had jonger dan 27 jaar

Had u of uw fiscale partner in 2006 kinderen jonger dan 27 jaar dit tot uw huishouden behoorden? Dan heeft u of uw fiscale partner waarschijnlijk recht op heffingskortingen op uw inkomstenbelasting en premie volksverzekeringen.

U kunt recht hebben op volgende heffingskortingen:

- kinderkorting;
- aanvullende kinderkorting;

(...)

Als u in 2006 een fiscale partner had, dan geldt de kinderkorting alleen voor de fiscale partner met het hoogste verzamelinkomen. Als het verzamelinkomen van u en uw fiscale partner gelijk is, geldt de kinderkorting voor de oudste van u beiden. Komt uw fiscale partner in aanmerking voor de kinderkorting en wilt u dat de korting toch voor u geldt? Dan kunt u samen met uw fiscale partner hierom verzoeken in uw aangifte. Uw fiscale partner moet dan een handtekening plaatsen op het voorblad van uw aangifte.

..."

Achtergrond

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.